

## **КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ**

### **МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „УЧИТЕЛ ПО БИОЛОГИЯ” ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН „МАГИСТЪР“**

#### **И ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ „УЧИТЕЛ ПО БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ, УЧИТЕЛ ПО ЧОВЕКЪТ И ПРИРОДАТА “**

1. Същност и функции на процеса обучение. Дидактически категории на обучение по биология – подходи, методи, похвати. Иновации в обучението по биология.
2. Съвременни форми на обучение по биология. Класно-урочни и класно неурочни форми. Извънкласни и извънучилищни форми на обучение.
3. Урокът по биология: същност и характеристика на урока; класификация на уроците – типове и видове уроци; методическа характеристика на основни типове и видове уроци по биология.
4. Компетентностен подход. Компетентности и образование, роля на учителя при компетентностния подход, ключови компетентности в обучението по биология. Образование за устойчиво развитие и здравословен начин на живот: същност, основни понятия, дидактически стратегии за реализация.
5. Иновации в образованието. Същност, характеристики, измерения на иновациите в образованието. Примери за образователни иновации.
6. Възпитанието като процес – същност и цели. Видове възпитание.
7. Оценяването като дейност на учителя в процеса на обучение. Таксономии и цели на оценяване - таксономия на когнитивните цели на Б. Блум, таксономия на Андерсън, операционализация на целите. Външно и вътрешно оценяване.
8. Типология на дидактическите тестове. Основни етапи при създаване на дидактическите тестове. Основни правила за конструиране на тестови въпроси и задачи.
9. Психичното развитие на човека – същност и основни въпроси. Теории за развитието на човека – теориите на Ериксън, Пиаже и Виготски. Основни положения на перспективата за жизнения цикъл на развитието.
10. Развитието в средното детство и в юношеството – физически промени, основни изменения в когнитивната, емоционалната и социалната област. Родителският стил на възпитание – видове стилове и характеристика.

#### **Литература:**

1. Александрова, А. (2008) Теории за училищното възпитание. Пловдив, ПУ „П. Хилендарски“.
2. Алексиева, Е. 2002. Разработване на тестове за проверка и оценка на знания. С. Софттрейд.
3. Бижков, Г. 1996. Теория и методика на дидактическите тестове. С., Просвета.

4. Ваклева, З. (2008) Съвременни аспекти на екологичното образование. Сборник научни доклади. Юбилейна научна конференция по екология, ПУ „П. Хилендарски“, Факултет по Биология, 1. XI. с. 410-419.
5. Ваклева, З. (2011) Екологично образование – визия за бъдещето. Пловдив, Макрос, 184 с.
6. Ваклева, З. (2023) Иновации в образованието. Пловдив, ПУ „П. Хилендарски“
7. Ваклева, З. (2011) Образователни аспекти на екологичната етика. Научни тр. ПУ „П. Хилендарски“, т. 47, кн. 2, ISSN 0861 – 279X, с. 73-83.
8. Велева, А. (2012) Педагогика на творчеството. Русе, РУ „Ангел Кънчев“.
9. Гюрова, В. и кол. (2006) Приключението учебен процес. С., Агенция ЕВРОПРЕС.
10. Гюрова, В., А. Асенова (2023) Активна възпитателна система. WellBeCome. Азбукари.
11. Десев, Л. Педагогическа психология. С., „Аскони-издат“, 1996 и сл. изд.
12. Димитров, Л. и кол. (2016) Теория на възпитанието. С., „Веда Словена“ - ЖГ и Авангард
13. Димова, Д. (2015) Учене чрез сътрудничество и взаимодействие. С., УИ „Св. Климент
14. Йорданова, Б. (2020) Училищна хигиена, здравно образование и възпитание. УИ „Св. Климент
15. Карагьозова-Дилкова, Д. 2007. Личностноориентирани стратегии в обучението по биология. УИ „П. Хилендарски“.
16. Костова, З. (1998) Как да учим успешно – иновации в обучението. С., Педагог.
17. Костова, З. (2003) Концептуализация на екологичното образование. С., ФЕБЕР.
18. Минчев, Б. Обща психология. „Сиела“, 2011.
19. Минчев, Б. Психология на човешкото развитие. Варна, Унив. изд. „Черноризец Храбър“, 2011.
20. Панайотова, М. 2007. Здравно образование. Специализиран курс лекции. Трето преработено и допълнено изд. Пловдив, УИ „П. Хилендарски“, 2007, ISBN 978-954-423-394-5, 72 с.
21. Панайотова, М. 2007. Съвременни аспекти на здравното възпитание чрез обучението по биологичните дисциплини. Монография. Пловдив, Макрос, 189 с.
22. Педагогика, под съст. на П. Радев. Пловдив: ИК „Хермес“, 2007.
23. Радев, П., Радев Дидактика, Пловдив, 2009.
24. Радев, П., А. Александрова, П. Легкоступ, Основи на училищната педагогика. Пловдив, 2011.
25. Радев, П., Конструктивистка дидактика, Пловдив, 2010.
26. Радев, Пл. (2007) Педагогика. Пловдив, Хермес.
27. Радев, Пл. (2014) Конструктивистка дидактика. УИ „Паисий Хилендарски“.
28. Радев, Пл. (2019) Учене, преподаване, фасилитиране. FastPrintBooks
29. Радев, Пл., Основи на училищната дидактика, Пловдив., 2005.
30. Ставрева, Г. 2010. Методика на обучението по биология. УИ „П. Хилендарски“.

31. Ставрева, Г., Карагьозова-Дилкова, Д., Панайотова, М., Ваклева, З. 2007. Здравното и екологичното образование и социализация на деца, лишени от родителска грижа. Социално-педагогически и методически аспекти. Методическо помагало за учители, възпитатели и социални работници. Пловдив, УИ „П. Хилендарски“, 100 с., Раздел „Моето здраве и Аз“, с. 28-51.
32. Стаматов, Р. Детска психология. Пловдив, „Хермес“, 2003.
33. Стаматов, Р., Б. Минчев. Психология на човека. Пловдив, „Хермес“, 2003.
34. Стоянова, Ф. 1996. Тестология за учители, С. Атика.
35. Цоков, Г. и кол. (2020) Иновации в действие. Пловдив, УИ „П. Хилендарски“.
36. Чавдарова-Костова, С. и кол. (2023) Педагогика. С., УИ „Св. Климент Охридски“.
37. Янкулова, Й. Педагогическа психология. С., „Парадигма“, 2012.
38. <https://www.mon.bg/bg/100770> Компетентностен подход